

SVENSK STANDARD

SS-EN ISO 26000:2021

**Organisationers samhällsansvar (social responsibility) –
Vägledning (ISO 26000:2010)**

Guidance on social responsibility (ISO 26000:2010)

sis Svenska
Institutet för
Standarder

Språk: svenska/Swedish, engelska/English

Utgåva: 1

This preview is downloaded from www.sis.se. Buy the entire standard via <https://www.sis.se/std-80028865>

Den här standarden kan hjälpa dig att effektivisera och kvalitetssäkra ditt arbete. SIS har fler tjänster att erbjuda dig för att underlätta tillämpningen av standarder i din verksamhet.

SIS Abonnemang

Snabb och enkel åtkomst till gällande standard med SIS Abonnemang, en prenumerationstjänst genom vilken din organisation får tillgång till all världens standarder, senaste uppdateringarna och där hela din organisation kan ta del av innehållet i prenumerationen.

Utbildning, event och publikationer

Vi erbjuder även utbildningar, rådgivning och event kring våra mest sålda standarder och frågor kopplade till utveckling av standarder. Vi ger också ut handböcker som underlättar ditt arbete med att använda en specifik standard.

Vill du delta i ett standardiseringsprojekt?

Genom att delta som expert i någon av SIS 300 tekniska kommittéer inom CEN (europeisk standardisering) och/eller ISO (internationell standardisering) har du möjlighet att påverka standardiseringsarbetet i frågor som är viktiga för din organisation. Välkommen att kontakta SIS för att få veta mer!

Kontakt

Skriv till kundservice@sis.se, besök [sis.se](https://www.sis.se) eller ring 08 - 555 523 10

© Copyright/Upphovsrätten till denna produkt tillhör Svenska institutet för standarder, Stockholm, Sverige. Upphovsrätten och användningen av denna produkt regleras i slutanvändarlicensen som återfinns på [sis.se/slutanvandarlicens](https://www.sis.se/slutanvandarlicens) och som du automatiskt blir bunden av när du använder produkten. För ordlista och förkortningar se [sis.se/ordlista](https://www.sis.se/ordlista).

© Copyright Svenska institutet för standarder, Stockholm, Sweden. All rights reserved. The copyright and use of this product is governed by the end-user licence agreement which you automatically will be bound to when using the product. You will find the licence at [sis.se/enduserlicenseagreement](https://www.sis.se/enduserlicenseagreement).

Upplysningar om sakinnehållet i standarden lämnas av Svenska institutet för standarder, telefon 08 - 555 520 00. Standarder kan beställas hos SIS som även lämnar allmänna upplysningar om svensk och utländsk standard.

Standarden är framtagen av kommittén för Organisationens samhällsansvar, SIS/TK 478.

Har du synpunkter på innehållet i den här standarden, vill du delta i ett kommande revideringsarbete eller vara med och ta fram andra standarder inom området? Gå in på www.sis.se - där hittar du mer information.

Fastställd: 2021-04-28

ICS: 03.100.01;03.100.02;04.130

Europastandarden EN ISO 26000:2020 gäller som svensk standard. Detta dokument innehåller den svenska språkversionen av EN ISO 26000:2020 följt av den officiella engelska språkversionen.

Denna standard ersätter SS-ISO 26000:2010, utgåva 1.

The European Standard EN ISO 26000:2020 has the status of a Swedish Standard. This document contains a Swedish language version of EN ISO 26000:2020 followed by the official English version.

This standard supersedes the SS-ISO 26000:2010, edition 1.

LÄSANVISNINGAR FÖR STANDARDER

I dessa anvisningar behandlas huvudprinciperna för hur regler och yttre begränsningar anges i standardiseringsprodukter.

Krav

Ett krav är ett uttryck i ett dokumentets innehåll som anger objektivet verifierbara kriterier som ska uppfyllas och från vilka ingen avvikelse tillåts om efterlevnad av dokumentet ska kunna åberopas. Krav uttrycks med hjälpverbet **ska** (eller **ska inte** för förbud).

Rekommendation

En rekommendation är ett uttryck i ett dokumentets innehåll som anger en valmöjlighet eller ett tillvägagångssätt som bedöms vara särskilt lämpligt utan att nödvändigtvis nämna eller utesluta andra. Rekommendationer uttrycks med hjälpverbet **bör** (eller **bör inte** för avrådanden).

Instruktion

Instruktioner anges i imperativ form och används för att ange hur något görs eller utförs. De kan underordnas en annan regel, såsom ett krav eller en rekommendation. De kan även användas självständigt, och är då att betrakta som krav.

Förklaring

En förklaring är ett uttryck i ett dokumentets innehåll som förmedlar information. En förklaring kan uttrycka tillåtelse, möjlighet eller förmåga. Tillåtelse uttrycks med hjälpverbet **får** (eller motsatsen **behöver inte**). Möjlighet och förmåga uttrycks med hjälpverbet **kan** (eller motsatsen **kan inte**).

READING INSTRUCTIONS FOR STANDARDS

These instructions cover the main principles for the use of provisions and external constraints in standardization deliverables.

Requirement

A requirement is an expression, in the content of a document, that conveys objectively verifiable criteria to be fulfilled, and from which no deviation is permitted if conformance with the document is to be claimed. Requirements are expressed by the auxiliary **shall** (or **shall not** for prohibition).

Recommendation

A recommendation is an expression, in the content of a document, that conveys a suggested possible choice or course of action deemed to be particularly suitable, without necessarily mentioning or excluding others. Recommendations are expressed by the auxiliary **should** (or **should not** for dissuasion).

Instruction

An instruction is expressed in the imperative mood and is used in order to convey an action to be performed. It can be subordinated to another provision, such as a requirement or a recommendation. It can also be used independently and is then to be regarded as a requirement.

Statement

A statement is an expression, in the content of a document, that conveys information. A statement can express permission, possibility or capability. Permission is expressed by the auxiliary **may** (its opposite being **need not**). Possibility and capability are expressed by the auxiliary **can** (its opposite being **cannot**).

Innehåll

Sida

Nationellt förord	v
Europeiskt förord	vi
Förord	vii
Orientering	viii
1 Omfattning	1
2 Termer och definitioner	2
3 Innebörden av samhällsansvar	5
3.1 Organisationers samhällsansvar: Historisk bakgrund.....	5
3.2 Aktuella trender inom samhällsansvar.....	6
3.3 Kännetecken på organisationers samhällsansvar.....	7
3.4 Staten och samhällsansvar.....	11
4 Principer för organisationers samhällsansvar	11
4.1 Allmänt.....	11
4.2 Ansvarighet.....	12
4.3 Transparens.....	12
4.4 Etiskt uppförande.....	13
4.5 Respekt för intressenternas intressen.....	14
4.6 Respekt för rättsstatsprincipen.....	14
4.7 Respekt för internationella uppförandenormer.....	15
4.8 Respekt för de mänskliga rättigheterna.....	15
5 Att ta sitt samhällsansvar och involvera intressenter	16
5.1 Allmänt.....	16
5.2 Att ta sitt samhällsansvar.....	16
5.3 Att identifiera och involvera intressenter.....	19
6 Vägledning för huvudområden inom samhällsansvar	22
6.1 Allmänt.....	22
6.2 Verksamhetsstyrning.....	24
6.3 De mänskliga rättigheterna.....	26
6.4 Arbetsförhållanden.....	38
6.5 Miljö.....	47
6.6 Goda verksamhetsmetoder.....	55
6.7 Konsumentfrågor.....	59
6.8 Samhällsengagemang och utveckling.....	69
7 Vägledning för att integrera samhällsansvar inom en organisation	79
7.1 Allmänt.....	79
7.2 Relationen mellan en organisations egenskaper och samhällsansvar.....	80
7.3 Innebörden av samhällsansvar i en organisation.....	81
7.4 Arbetsätt för att integrera samhällsansvar inom organisationen.....	85
7.5 Att kommunicera samhällsansvar.....	87
7.6 Att stärka trovärdigheten för arbetet med samhällsansvar.....	91
7.7 Att följa upp och förbättra organisationens åtgärder och arbetsätt relaterade till samhällsansvar.....	92
7.8 Frivilliga initiativ för samhällsansvar.....	95
Bilaga A (informativ) Exempel på frivilliga initiativ och verktyg för organisationers samhällsansvar	99

SS-EN ISO 26000:2021 (Sv)

Bilaga B (informativ) Förkortningar och beteckningar	113
Litteraturförteckning.....	114
Bilaga NA (informativ) Svenskt stöd för implementeringen av SS-EN ISO 26000:2021	124

Figurer

	Sida
Figur 1 - Schematisk översikt över SS-EN ISO 26000	xii
Figur 2 - Relationen mellan en organisation, intressenter och samhälle.....	17
Figur 3 - De sju huvudområdena	23
Figur 4 - Att integrera samhällsansvar i organisationen.....	80

Rutor

	Sida
Ruta 1 - Sammanfattande information som syftar till att hjälpa användare av denna internationella standard	xiii
Ruta 2 - Jämställdhet och samhällsansvar	8
Ruta 3 - SS-EN ISO 26000 och små och medelstora organisationer (SMO)	9
Ruta 4 - Innebörden av medskyldighet.....	15
Ruta 6 - Internationella regelverket för mänskliga rättigheter och de centrala människorättsinstrumenten	26
Ruta 7 - Barnarbete	37
Ruta 8 - Internationella arbetsorganisationen (ILO).....	38
Ruta 9 - Partssammansatta arbetsmiljökommittéer	46
Ruta 11 - FN:s riktlinjer för konsumentskydd.....	60
Ruta 13 - Millenniemålen.....	71
Ruta 16 - Certifierbara initiativ och initiativ med koppling till kommersiella eller ekonomiska intressen	97
Ruta 17 - Initiativen ej godkända av ISO.....	100

Nationellt förord

Den internationella standarden ISO 26000:2010 *Guidance on social responsibility* publicerades 2010 efter fem års intensivt utvecklingsarbete. Standarden har därefter antagits som nationell standard i mer än 80 länder. ISO 26000 är idag ett av de mest internationellt spridda verktygen för hur organisationer kan bidra till hållbar utveckling.

Under de tio år som har förflutit sedan dokumentets tillkomst har begreppet *social responsibility* utvecklats och förtydligats, både på engelska och svenska. I denna uppdaterade översättning har den svenska term som då valdes för att beteckna "socialt ansvarstagande" ersatts med det nu mer etablerade begreppet "samhällsansvar". Dokumentets titel har även ändrats till *Organisationers samhällsansvar (social responsibility) – Vägledning*. Syftet är att tydligare spegla standardens omfattning samt att bredda förståelsen av hur ISO 26000 och samhällsansvar kan fungera som ett verktyg för att maximera en organisations bidrag till hållbar utveckling. En svensk nationell bilaga har också lagts till för att ytterligare stödja implementeringen av standarden; bilaga NA *Svenskt stöd för implementeringen av SS-EN ISO 26000:2021*.

Som ytterligare stöd till implementeringen av SS-EN ISO 26000:2021 av organisationer i Sverige finns följande svenska dokument:

- SIS/TS 2 *Organisationers samhällsansvar – Maximering av bidraget till hållbar utveckling – Egendeklaration* som är avsedd som ett stöd för organisationen vid redovisning av hur hållbarhetsmål sätts och tillämpas, såväl i enlighet med ISO 26000 som med de globala målen för hållbar utveckling. Den är ett hjälpmedel för rapportering i enlighet med svensk lag om hållbarhetsredovisning. För mer information, se bilaga NA.
- SIS/TS 3 *Organisationers samhällsansvar – Maximering av bidraget till hållbar utveckling – Program för verifiering av egendeklaration* som innehåller ett program för verifiering av en organisations egendeklaration om samhällsansvar. I Sverige kan Swedac ackreditera tredjeparts verifieringsorgan för uppgiften att utföra verifiering av egendeklaration enligt SIS/TS 2.
- SIS-IWA 26 *Användning av ISO 26000:2010 i ledningssystem* ger vägledning för integrering av hållbar utveckling i organisationens ledningssystem uppbyggt enligt någon av ISO:s ledningssystemstandarder (till exempel ISO 9001 och ISO 14001).

Sammantaget ger SS-EN ISO 26000, tillsammans med andra dokument och verktyg inom hållbar utveckling som SIS erbjuder, en verkningsfull och samlad verktygslåda för organisationers viktiga uppgift att bidra till utvecklingen av ett hållbart samhälle för kommande generationer.

Detta dokument har översatts av SIS/TK 478, *Organisationers samhällsansvar* som också deltog vid utarbetandet av ISO 26000:2010. Vid publiceringen av SS-EN ISO 26000:2021 medverkade följande organisationer i SIS/TK 478: Allies, Arkatay Consulting, Atea Sverige, CANEA Partner Group, Funktionsrätt Sverige, Insatt, Konsumentverket, Landsorganisationen i Sverige, Lantero, Nordic School of Management, RISE, Rädda Barnen, Sensus studieförbund, SIDA, Sidcon, Staples Sweden, Sveriges Konsumenter, Swedac, Unionen och Vati of Sweden.

SS-EN ISO 26000:2021 (Sv)

Europeiskt förord

Texten i ISO 26000:2010 har utarbetats av den tekniska kommittén ISO/TMBG "Technical Management Boards – groups" inom International Organization for Standardization (ISO) och fastställts som EN ISO 26000:2020 av CCMC.

Denna Europastandard ska ges status av nationell standard, antingen genom publicering av en identisk text eller genom ikraftsättning, senast april 2021. Motstridande nationella standarder ska upphävas senast april 2021.

Observera att vissa delar i detta dokument kan omfattas av patenträttigheter. CEN ansvarar inte i någon del för identifiering av sådana patenträttigheter.

Enligt CEN/CENELEC:s interna bestämmelser ska denna Europastandard fastställas av de nationella standardiseringsorganen i följande länder: Belgien, Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Island, Italien, Kroatien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Nordmakedonien, Norge, Polen, Portugal, Rumänien, Schweiz, Serbien, Slovakien, Slovenien, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tjeckien, Turkiet, Tyskland, Ungern och Österrike.

Anmälan om ikraftsättning

Texten i ISO 26000:2010 har godkänts av CEN som EN ISO 26000:2020 utan några modifieringar.

Förord

ISO (Internationella standardiseringsorganisationen) är en världsomspännande sammanslutning av nationella standardiseringsorgan (ISO-medlemmar). Utarbetandet av internationella standarder sker normalt i ISO:s tekniska kommittéer. Varje medlemsorgan som är intresserat av ett område för vilket en teknisk kommitté har inrättats har rätt att vara representerad i den kommittén. Även internationella statliga och privata organisationer som samarbetar med ISO deltar i arbetet. ISO har ett nära samarbete med Internationella elektrotekniska kommissionen (IEC) i alla frågor som rör elektroteknisk standardisering.

Internationella standarder utarbetas i enlighet med ISO/IEC Directives, Part 2.

De tekniska kommittéernas huvuduppgift är att utarbeta internationella standarder. Förslag till internationella standarder som godkänts av de tekniska kommittéerna sänds till medlemsorganen för röstning. För publicering av en internationell standard krävs att minst 75 % av de röstande medlemsorganen godkänner förslaget.

Det bör framhållas att vissa delar av detta dokument kan omfattas av patenträttigheter. ISO ansvarar inte i någon del för identifiering av sådana patenträttigheter.

ISO 26000 har utarbetats av ISO/TMB:s arbetsgrupp "Social Responsibility".

Den här internationella standarden har utarbetats genom ett samarbete mellan flera intressenter som representerades av experter från över 90 länder och från ett 40-tal internationella och regionala organisationer som alla arbetar med olika aspekter av samhällsansvar. Experterna kom från sex olika intressentgrupper: konsumenter, stater; näringslivet, arbetstagare, frivilligorganisationer (NGO) och tjänster, konsultation, forskning, akademien med mera. Dessutom vidtogs särskilda åtgärder för att åstadkomma en balans mellan utvecklingsländer och industriländer samt en jämn könsfördelning i de grupper som arbetat med utkastet. Även om ansträngningar gjordes för att säkerställa en jämn fördelning för samtliga intressentgrupper, har fullständig och jämlik balans vad gäller intressenternas deltagande begränsats av olika faktorer, såsom tillgången till resurser och behovet av kunskaper i engelska.

SS-EN ISO 26000:2021 (Sv)

Orientering

Organisationer runt om i världen, och deras intressenter, blir allt mer medvetna om behovet av och fördelarna med att organisationer tar samhällsansvar. Målet med organisationers samhällsansvar är att bidra till hållbar utveckling.

En organisations resultat i relation till det samhälle där den är verksam, och i relation till organisationens påverkan på miljö, har blivit en viktig faktor för att mäta organisationens totala resultat och förmåga att fortsätta att fungera effektivt. Delvis visar detta på ett allt större erkännande av att välfungerande ekosystem, social rättvisa och god verksamhetsstyrning behöver säkerställas. I det långa loppet är alla organisationers verksamhet beroende av att världens ekosystem är välfungerande. Organisationer utsätts också för ökad kontroll av sina olika intressenter. En organisations verkliga resultat med hänsyn till det samhällsansvar den tar, och hur resultaten uppfattas, kan bland annat påverka följande saker:

- dess konkurrensfördelar,
- dess anseende,
- dess förmåga att attrahera och behålla arbetstagare, medlemmar, kunder, klienter eller användare,
- upprätthållandet av de anställdas moral, engagemang och produktivitet,
- inställningen bland investerare, givare, sponsorer och finansvärlden,
- dess relationer till företag, stater, medier, leverantörer, likartade organisationer, kunder och de lokalsamhällen där organisationen är verksam.

Den här internationella standarden ger vägledning om de underliggande principerna för organisationers samhällsansvar, bl.a. hur organisationen stödjer samhällsansvar och involverar intressenter, de huvudområden och delområden som rör organisationers samhällsansvar (se tabell 2) samt sätt att integrera samhällsansvar i organisationen (se figur 1). I denna internationella standard betonas vikten av resultat och förbättringar av resultat när det gäller organisationers samhällsansvar.

Denna internationella standard är avsedd att vara till nytta för alla typer av organisationer, såväl privata som offentliga och icke vinstdrivande, stora som små, och oavsett om de är verksamma i industriländer eller utvecklingsländer. Även om inte alla delar av denna internationella standard kommer att vara till samma nytta för alla typer av organisationer, är alla huvudområden i standarden relevanta för varje organisation. Varje huvudområde omfattar ett antal delområden och det är varje enskild organisations ansvar att identifiera vilka delområden som är relevanta och viktiga. Organisationen hanterar sina identifierade delområden genom egna överväganden och genom intressentdialog.

Statliga organisationer kan, liksom andra organisationer, använda denna internationella standard. Den är dock inte avsedd att ersätta, ändra eller på något sätt förändra statens skyldigheter.

Alla organisationer uppmuntras att ta ett större samhällsansvar genom att använda denna internationella standard.

Mot bakgrund av att organisationer befinner sig på olika stadier vad gäller förståelse och integrering av organisationers samhällsansvar, är denna internationella standard tänkt att användas av organisationer som vill börja ta ett samhällsansvar, men även av de som har mer erfarenhet av samhällsansvar. För den som precis har börjat kan det vara bra att läsa och använda denna internationella standard som en introduktion till organisationers samhällsansvar. Den

erfarne användaren kanske vill använda den för att förbättra befintliga arbetssätt och för att ytterligare integrera samhällsansvar i organisationen. Denna internationella standard är avsedd att läsas och användas i sin helhet, men läsare som söker efter en specifik typ av information om samhällsansvar kan använda översikten i tabell 1 för att hitta den. Ruta 1 innehåller sammanfattande information för att hjälpa användarna av denna internationella standard.

Denna internationella standard ger vägledning till användare och är varken avsedd eller lämplig för certifieringsändamål. Eventuella erbjudanden om certifiering enligt SS-EN ISO 26000 eller påståenden om att vara certifierad mot SS-EN ISO 26000 skulle innebära ett avsteg mot avsikten och syftet med denna internationella standard.

Hänvisningarna till frivilliga initiativ och verktyg i bilaga A av den här internationella standarden innebär inte att ISO godkänner eller ger dessa initiativ eller verktyg särskild status.

Tabell 1 – SS-EN ISO 26000 översikt

Avsnittets namn	Avsnittets nummer	Beskrivning av avsnittets innehåll
Omfattning	Avsnitt 1	Beskriver denna internationella standards omfattning och identifierar vissa begränsningar och undantag.
Termer och definitioner	Avsnitt 2	Identifierar och ger definitioner av centrala begrepp som är av grundläggande betydelse för att förstå innebörden av organisationers samhällsansvar och för användningen av denna internationella standard.
Innebörden av samhällsansvar	Avsnitt 3	Beskriver viktiga faktorer och förhållanden som har påverkat utvecklingen vad gäller samhällsansvar och fortsätter att ha inverkan på ansvarets art och tillämpning. Det beskriver även begreppet organisationers samhällsansvar – vad det innebär och hur det kan tillämpas på organisationer. Avsnitten innehåller vägledning om användning av denna internationella standard i små och medelstora organisationer.
Principer för organisationers samhällsansvar	Avsnitt 4	Introducerar och förklarar principerna när det gäller organisationers samhällsansvar.
Att ta sitt samhällsansvar och involvera intressenter	Avsnitt 5	Behandlar två arbetssätt när det gäller samhällsansvar: en organisations erkännande av sitt samhällsansvar, och dess arbete med att identifiera och involvera intressenter. Det ger vägledning om relationen mellan en organisation, dess intressenter och samhället, om att erkänna de huvudområden och delområden inom organisationers samhällsansvar samt om en organisations inflytandesfär.
Vägledning för huvudområden inom samhällsansvar	Avsnitt 6	Redogör för de huvudområden och delområden som förknippas med organisationers samhällsansvar (se tabell 2). För varje huvudområde finns information om vad området omfattar, dess relation till organisationers samhällsansvar, samt därtill kopplade principer, överväganden och åtgärder och förväntningar.
Vägledning för att integrera samhällsansvar inom en organisation	Avsnitt 7	Ger vägledning för praktisk tillämpning av samhällsansvar i en organisation. Det innefattar vägledning som rör vad organisationens samhällsansvar innebär, integrering av samhällsansvar i organisationen som helhet, kommunikation med koppling till organisationens samhällsansvar, förbättring av organisationens trovärdighet i fråga om samhällsansvar, uppföljning av framsteg, förbättring av resultat samt utvärdering av frivilliga initiativ som rör organisationers samhällsansvar.

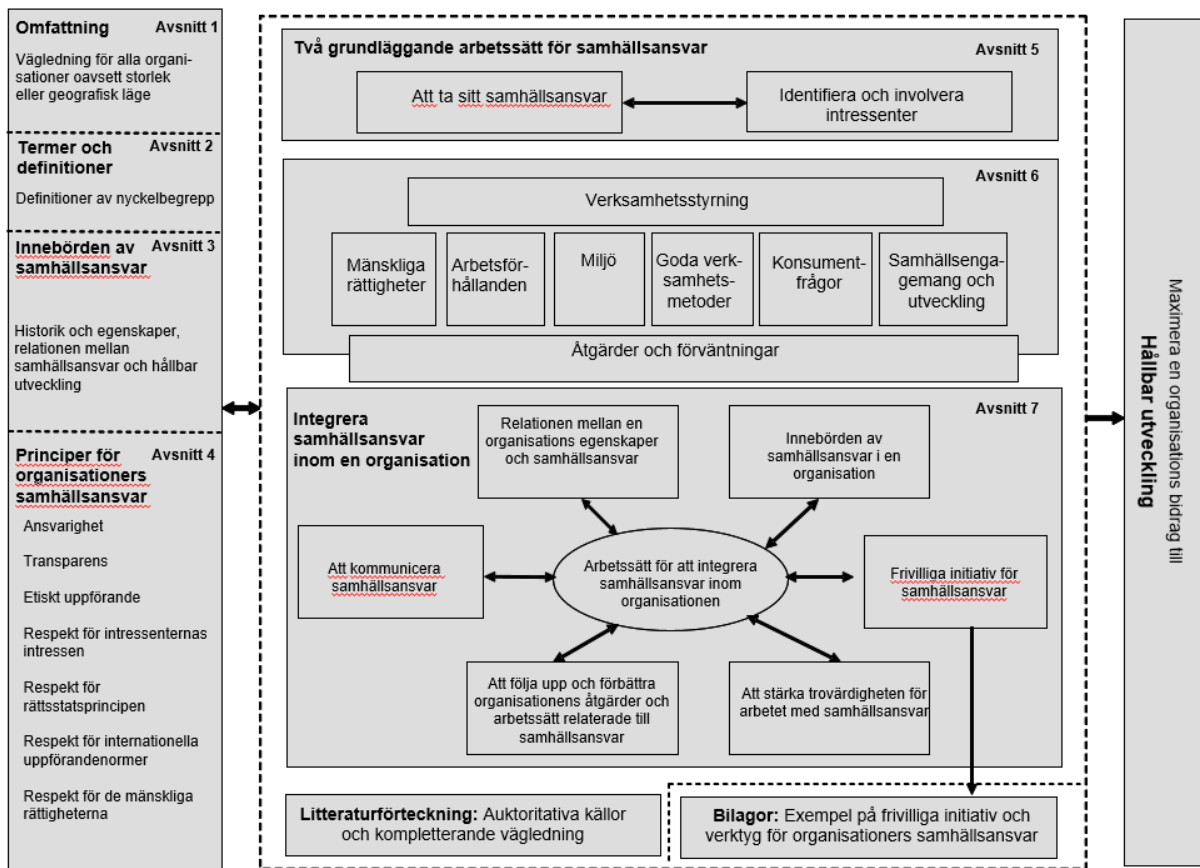
SS-EN ISO 26000:2021 (Sv)

Exempel på frivilliga initiativ och verktyg för organisationers samhällsansvar	Bilaga A	Innehåller en förteckning med exempel på frivilliga initiativ och verktyg, med koppling till samhällsansvar, som behandlar aspekter inom ett eller flera av huvudområdena eller integreringen av samhällsansvar i organisationen som helhet.
Förkortningar och beteckningar	Bilaga B	Innehåller förkortningar och beteckningar som används i denna internationella standard.
Litteraturförteckning		Innehåller hänvisningar till auktoritativa internationella instrument och ISO-standarder till vilka källmaterialhänvisningar förekommer i denna internationella standard.

Tabell 2 – Huvudområden och delområden inom organisationers samhällsansvar

Huvudområden och delområden	Behandlas i avsnitt
Huvudområde: Verksamhetsstyrning	6.2
Huvudområde: De mänskliga rättigheterna	6.3
Delområde 1: Due diligence	6.3.3
Delområde 2: Risksituationer som rör de mänskliga rättigheterna	6.3.4
Delområde 3: Undvika medskyldighet	6.3.5
Delområde 4: Hantera missförhållanden	6.3.6
Delområde 5: Diskriminering och sårbara grupper	6.3.7
Delområde 6: Medborgerliga och politiska rättigheter	6.3.8
Delområde 7: Ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter	6.3.9
Delområde 8: Grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet	6.3.10
Huvudområde: Arbetsförhållanden	6.4
Delområde 1: Sysselsättning och anställningsförhållanden	6.4.3
Delområde 2: Arbetsvillkor och social trygghet	6.4.4
Delområde 3: Social dialog	6.4.5
Delområde 4: Arbetsmiljö	6.4.6
Delområde 5: Personlig utveckling och utbildning i arbetet	6.4.7
Huvudområde: Miljö	6.5
Delområde 1: Förebyggande av föroreningar	6.5.3
Delområde 2: Hållbar resursanvändning	6.5.4
Delområde 3: Begränsning av och anpassning till klimatförändringar	6.5.5
Delområde 4: Skydd av naturmiljö, biologisk mångfald och återställande av naturliga livsmiljöer	6.5.6
Huvudområde: Goda verksamhetsmetoder	6.6
Delområde 1: Korruptionsbekämpning	6.6.3
Delområde 2: Ansvarsfullt politiskt engagemang	6.6.4
Delområde 3: Konkurrens på lika villkor	6.6.5
Delområde 4: Främjande av samhällsansvar i värdekedjan	6.6.6
Delområde 5: Respekt för äganderätten	6.6.7
Huvudområde: Konsumentfrågor	6.7
Delområde 1: God marknadsföring, saklig och opartisk information samt god avtalsned	6.7.3
Delområde 2: Skydd av konsumenternas hälsa och säkerhet	6.7.4
Delområde 3: Hållbar konsumtion	6.7.5
Delområde 4: Service och stöd till konsumenter samt klagomålshantering och tvistlösning	6.7.6
Delområde 5: Skydd av konsumenters personuppgifter och integritet	6.7.7
Delområde 6: Tillgång till grundläggande tjänster	6.7.8
Delområde 7: Upplysning och medvetenhet	6.7.9
Huvudområde: Samhällsengagemang och utveckling	6.8
Delområde 1: Lokalt samhällsengagemang	6.8.3
Delområde 2: Utbildning och kultur	6.8.4
Delområde 3: Jobbskapande och kompetensutveckling	6.8.5
Delområde 4: Utveckling av och tillgång till teknik	6.8.6
Delområde 5: Skapa välbefinnande och inkomstmöjligheter	6.8.7
Delområde 6: Hälsa	6.8.8
Delområde 7: Sociala investeringar	6.8.9

SS-EN ISO 26000:2021 (Sv)

Figur 1 – Schematisk översikt över SS-EN ISO 26000

Figur 1 ger en översikt över SS-EN ISO 26000, och är avsedd att hjälpa organisationer att förstå hur den här internationella standarden används. Nedanstående punkter ger vägledning om hur standarden används.

- Efter att ha tagit till sig de olika kännetecknen för organisationers samhällsansvar och dess relation till hållbar utveckling (avsnitt 3), bör organisationen sätta sig in i principerna för organisationers samhällsansvar som beskrivs i avsnitt 4. När organisationer tar ett sådant ansvar bör de följa och arbeta med dessa principer, tillsammans med de principer som är specifika för varje huvudområde (avsnitt 6).
- Innan organisationen analyserar huvudområdena och delområdena inom organisationers samhällsansvar, samt därtill kopplade åtgärder och förväntningar (avsnitt 6), bör den beakta två grundläggande arbetssätt när det gäller organisationers samhällsansvar; att axla sitt samhällsansvar som organisation inom sin inflytandesfär och att identifiera och involvera organisationens intressenter (avsnitt 5).
- När organisationen har förstått principerna och huvudområdena samt relevanta och viktiga delområden för organisationens samhällsansvar har identifierats, bör organisationen sträva efter att integrera samhällsansvar i alla sina beslut och aktiviteter med hjälp av den vägledning som ges i avsnitt 7. Det innefattar arbetssätt som till exempel att göra organisationens samhällsansvar till en integrerad del av dess policyer och andra riktlinjer, organisationskultur, strategier och verksamhet. Det handlar också om att bygga upp intern kompetens i fråga om samhällsansvar, att kommunicera kring samhällsansvar internt och externt samt att regelbundet följa upp dessa åtgärder samt arbetssätt med koppling till organisationens samhällsansvar.

- Ytterligare vägledning om huvudområden och arbetssätt för att integrera organisationens samhällsansvar finns tillgängliga i auktoritativa källor (se litteraturförteckningen) och i olika frivilliga initiativ och verktyg (vissa globala exempel presenteras i bilaga A).

Det övergripande målet för en organisation som tar sig an och praktiserar samhällsansvar är att maximera sitt bidrag till en hållbar utveckling.

Ruta 1 – Sammanfattande information som syftar till att hjälpa användare av denna internationella standard

ISO definierar en standard som ett dokument, upprättat i konsensus och fastställt av erkänt organ, som för allmän och upprepad användning anger regler, riktlinjer eller kännetecken för aktiviteter eller deras resultat, i syfte att nå största möjliga reda i ett visst sammanhang (ISO/IEC Guide 2:2004 [39], definition 3.2).

ISO-terminologi (baserat på ISO/IEC Directives, Part 2, 2004, bilaga H)

Denna internationella standard innehåller inga krav och därför används inte ordet "ska", vilket inom ISO anger ett krav. I rekommendationer används ordet "bör". I vissa länder har ett antal rekommendationer i ISO 26000 införlivats i lagstiftningen, och krävs därför enligt lag.

Ordet "får" används för att ange att något är tillåtet. Ordet "kan" används för att ange att någonting är möjligt, till exempel att en organisation eller individ har förmåga att göra något.

En internationell standard som ger vägledning innehåller inte krav men får innehålla rekommendationer.

I ISO/IEC Directives, Part 2, definieras en rekommendation som ett "uttryck i ett dokument innehåll som anger att en av flera möjligheter rekommenderas som särskilt lämplig, utan att nämna eller utesluta andra, eller att ett visst tillvägagångssätt är att föredra men inte nödvändigtvis är ett krav eller att (i negerad form) en viss möjlighet eller visst tillvägagångssätt ogillas men inte förbjuds."

Termer som inte definieras i avsnitt 2 används i sin allmänspråkliga betydelse, som vanligen anges i ordböcker.

Syftet med informativa bilagor (baserat på ISO/IEC Directives Part 2, 6.4.1)

Den informativa bilagan A i denna internationella standard innehåller ytterligare information som är avsedd att bidra till förståelsen och användningen av dokumentet. Den utgör inte i sig en del av vägledningen och refereras inte heller till i texten i denna internationella standard. Bilaga A innehåller en icke uttömmande förteckning över existerande frivilliga initiativ och verktyg med koppling till organisationers samhällsansvar. Den ger exempel på dessa, visar på ytterligare vägledning som kan finnas tillgänglig och hjälper användare att jämföra sina arbetssätt med andra organisationers. Det faktum att ett initiativ eller ett verktyg finns upptaget i bilaga A innebär inte att initiativet eller verktyget stöds av ISO.

Litteraturförteckning

Litteraturförteckningen, som utgör en integrerad del av denna internationella standard, innehåller information som syftar till att identifiera och lokalisera de dokument som det hänvisas till i texten. Den består av hänvisningar till internationella instrument som anses vara auktoritativa källor för de rekommendationer som ges i den här internationella standarden. Instrumenten kan innehålla ytterligare vägledning och information som kan vara användbar. Användare av SS-EN ISO 26000 uppmanas att konsultera dem för att bättre förstå och kunna implementera

SS-EN ISO 26000:2021 (Sv)

samhällsansvar i organisationen. Hänvisningar i texten anges med upphöjda siffror inom hakparentes.

Anm. Referensnummer tilldelas inte i den ordning dokumenten dyker upp i texten. ISO-dokument redovisas först, därefter listas återstående dokument i alfabetisk ordning utifrån utfärdande organisation.

Rutor

Rutor innehåller kompletterande vägledning eller belysande exempel. Texten i rutorna bör inte betraktas som mindre viktig än annan text.

Organisationers samhällsansvar (social responsibility) — Vägledning

1 Omfattning

Den här internationella standarden innehåller vägledning för alla typer av organisationer, oavsett deras storlek eller geografiska läge, vad gäller:

- a) begrepp, termer och definitioner som rör organisationers samhällsansvar,
- b) bakgrunden till samt trender och kännetecken som rör organisationers samhällsansvar,
- c) principer och arbetssätt för organisationers samhällsansvar,
- d) huvudområden och delområden inom organisationers samhällsansvar,
- e) integrering, implementering och främjande av samhällsansvar i hela organisationen och, genom organisationens policyer och arbetssätt, inom dess inflytandesfär,
- f) identifiering och involvering av intressenter,
- g) kommunikation om åtaganden, resultat och annan information som rör organisationers samhällsansvar.

Den här internationella standarden är avsedd att hjälpa organisationer att bidra till hållbar utveckling. Den är avsedd att uppmuntra dem att göra mer än vad lagen kräver. Samtidigt slår den fast att det är en grundläggande skyldighet för varje organisation att efterleva lagstiftningen, och ett viktigt led i deras samhällsansvar. Den är avsedd att främja en bredare förståelse inom området organisationers samhällsansvar samt att komplettera andra instrument och initiativ som rör samhällsansvar, inte ersätta dem.

Vid tillämpning av den här internationella standarden rekommenderas att organisationen ifråga beaktar samhällliga, miljömässiga, rättsliga, kulturella, politiska och organisatoriska olikheter samt skillnader i ekonomiska förhållanden, samtidigt som den i tillämpningen följer internationella uppförandenormer.

Den här internationella standarden är inte en ledningssystemstandard. Den är inte avsedd eller lämplig för certifieringsändamål, eller för lagstiftning eller som underlag för avtal. Eventuella erbjudanden om certifiering, eller påståenden om att vara certifierad mot SS-EN ISO 26000 skulle innebära ett avsteg från avsikten och syftet med den här internationella standarden. Eftersom denna internationella standard inte innehåller krav skulle en eventuell sådan certifiering inte utgöra ett bevis på överensstämmelse med denna internationella standard.

Denna internationella standard är avsedd att ge organisationer vägledning när det gäller organisationers samhällsansvar och kan användas inom den offentliga sektorns förvaltning. Däremot är den inte avsedd att tolkas som en "internationell standard", "riktlinje" eller "rekommendation" när det gäller Marrakechavtalet, genom vilket Världshandelsorganisationen (WTO) upprättats och den är inte heller avsedd som grund för eventuella antaganden eller slutsatser om att en åtgärd är förenlig med förpliktelser i WTO. Vidare är den inte ämnad som en grund för rättsliga åtgärder, klagomål, försvar eller andra anspråk i något internationellt, nationellt eller annat förfarande, och är inte heller avsedd att åberopas som bevis för utvecklingen av internationell sedvanerätt.

SS-EN ISO 26000:2021 (Sv)

Den här internationella standarden syftar inte till att förhindra utarbetandet av nationella standarder som är mer specifika, ställer högre krav eller är av annan typ.

2 Termer och definitioner

I detta dokument gäller följande termer och definitioner.

2.1

ansvarighet

att stå till svars och ta ansvar för konsekvenserna av sina beslut och aktiviteter inför organisationens styrande organ, rättsliga myndigheter och mer generellt inför dess intressenter

2.2

konsument

enskild person ur allmänheten som köper eller nyttjar egendom, produkter eller tjänster för privat bruk

2.3

kund

organisation eller enskild person ur allmänheten som köper egendom, produkter eller tjänster för kommersiellt, privat eller offentligt bruk

2.4

due diligence

omfattande, proaktiv process som syftar till att identifiera den faktiska och potentiellt negativa sociala, miljömässiga och ekonomiska påverkan som orsakas av en organisations beslut och aktiviteter under hela livscykeln för ett projekt eller för en organisations verksamhet, i syfte att undvika och begränsa negativa effekter

2.5

anställd

person i en relation som erkänns som ett "anställningsförhållande" enligt nationell lagstiftning eller praxis

Anm. 1 till termpost: Anställd är en snävare term än *arbetstagare* (2.27).

2.6

miljö

naturliga omgivningar där en organisation är verksam, inklusive luft, vatten, mark, naturresurser, växt, flora, fauna, människor, yttre rymden och deras inbördes förhållanden

Anm. 1 till termpost: Omgivningarna sträcker sig i detta sammanhang från inom en organisation till det globala systemet.

2.7

etiskt uppförande

uppförande som är förenligt med vedertagna principer om rätt eller gott uppförande i samband med en viss situation, samt är förenligt med *internationella uppförandenormer* (2.11)

2.8

jämställdhet

likvärdig behandling av kvinnor och män

Anm. 1 till termpost: Detta inbegriper lika behandling, eller i vissa fall behandling som inte är densamma men anses likvärdig, i fråga om rättigheter, förmåner, skyldigheter och möjligheter.

2.9

organisationens påverkan påverkan

positiv eller negativ förändring för samhället, ekonomin och *miljön* (2.6), som helt eller delvis orsakats av organisationens nuvarande eller tidigare beslut och aktiviteter

2.10

initiativ för samhällsansvar initiativ

program eller aktivitet som uttryckligen inriktats på uppfyllandet av ett särskilt mål som rör *organisationers samhällsansvar* (2.18)

Anm. 1 till termpost: Alla typer av organisationer kan utarbeta, finansiera eller administrera initiativ för organisationers samhällsansvar.

2.11

internationella uppförandenormer

förväntningar på en organisations uppförande i fråga om samhällsansvar som härrör från internationell sedvanerätt, allmänt vedertagna folkrättsliga principer eller mellanstatliga överenskommelser som är allmänt eller näst intill allmänt erkända

Anm. 1 till termpost: Mellanstatliga överenskommelser omfattar fördrag och konventioner.

Anm. 2 till termpost: Även om internationell sedvanerätt, allmänt vedertagna folkrättsprinciper och mellanstatliga överenskommelser främst riktar sig till stater, uttrycker de mål och principer som alla organisationer kan eftersträva.

Anm. 3 till termpost: Internationella uppförandenormer utvecklas över tiden.

2.12

organisation

enhet eller grupp av människor och anläggningar med ett system i fråga om ansvar, befogenheter och relationer samt identifierbara mål

Anm. 1 till termpost: I denna internationella standard omfattar organisationen inte staten när den utifrån sin högsta bestämmanderätt agerar för att inrätta lagstiftning och upprätthålla lagen, utöva rättsliga befogenheter, fullgöra sin skyldighet att upprätta regler i allmänhetens intresse eller när den fullgör statens internationella skyldigheter.

Anm. 2 till termpost: Förklaring till innebörden av små och medelstora organisationer ges i avsnitt 3.3.

2.13

verksamhetsstyrning

system med vilket en *organisation* (2.12) fattar och implementerar beslut för att uppnå sina mål

2.14

princip

fundamental utgångspunkt för beslutsfattande eller uppförande

2.15

produkt

föremål eller substans som bjuds ut till försäljning eller är del av en tjänst som tillhandahålls av en *organisation* (2.12)